

v/ Lars Briggs, Syddanske Forskerparker, Forskerparken 10, 5230 Odense M, SE nr.: 1669 3502,
tlf: 6315 7143, fax: 6593 2309, mobil: 2161 0797, email: nd@amphi.dk

Gravning og oprensning af erstatningsvandhuller for Kanalforbindelsen

Der er gravet og oprenset 9 erstatningsvandhuller, heraf er et (nr. 5) fyldt op igen.

Erstatningsvandhul nr. 2

Vandhullet er sandsynligvis en gammel mergelgrav og fremstod tidligere nærmest utilgængeligt med meget stejle brinker, stærk tilgroning hele vejen rundt om og et tykt lag mudder i bunden. Vandoverfladen var dækket af et tykt lag andemad og herunder mørkt og koldt vand. Alle træer omkring vandhullet undtagen skovbrynet mod nordøst er fjernet og stødene ryddet. Træer og stød er lagt i to store overvintringssteder/dagsskjul nær vandhullet. Som en del af opgaven beskærer Odense Kommune efterfølgende bøgetræer i skovbryn ved vandhul for at begrænse nedfald af blade og grene i vandhullet. Det er væsentligt at sikre så lille tilførsel af organisk materiale til vandhullet som muligt. Et større område mod nordvest og sydøst efterlades som dyrkningsfri bræmme.

Vandhul 2 var før oprensning helt tillukket af høje træer og meget næringsrigt.

Ved oprensningen er al næringsrigt mudder oprenset og spredt i passende afstand omkring vandhullet. De stejle brinker er lagt ned på tre sider, men ikke mod Strandskoven.

Vandhul 2 efter rydning af træer, men før oprensning (venstre), og ved afslutning af oprensningen til ren lerbund (højre).

Vandhullet har efter oprensningen haft en god vandkvalitet, og en række vandplanter er spiret frem. Desværre også Bredbladet Dunhammer, som bør holdes væk i de første par sæsoner til øvrige vandplanter er kommet frem.

Stor vandsalamander er fundet ynglende i vandhullet allerede første sæson efter oprensningen. Det er dermed lykkedes at genskabe et godt ynglested for stor vandsalamander.

Der er opbygget to skjul/overvintringssteder af stød, stammer og kvas fra de ryddede træer (venstre). Vandhul 2 umiddelbart efter oprensning (højre).

Erstatningsvandhul nr. 3

Vandhullet fremstod fuldstændig tilgroet med Tagrør og med et tykt lag mudder i bunden. Ved brinken stod flere store piletræer og skyggede vandhullet. Omgivelserne er afgræsset eng og krat. Piletræerne er anbragt i krattet som et skjulested for salamandre. Tagrør og mudder er oprenset og anbragt på ikke beskyttet jord uden at skade engen med kørespor. Vandhullets bund består af tørv og der er genvækst af bredbladet Dunhammer og Tagrør. De græssende kreaturer vil dog forhåbentlig kunne holde vegetationen nede og dermed fremme en varieret plantevækst. Der er fundet stor vandsalamander ynglende i vandhullet. Dette er det første fund af stor vandsalamander øst for Kanalforbindelsen i forbindelse med projektet.

Vandhul 3 før (venstre) og efter oprensning (højre). Piletræer er efterladt som skjul i krat nord for vandhullet.

Det opgravede materiale er kørt med dumper over engen til dyrket mark uden væsentlige skader på vegetationen.

Erstatningsvandhul nr. 4

På en afgræsset eng ligger der et lavvandet vandhul. Tidligere var bunden mudret og optrampet af hestene. Vanddybden var for lille til at vandhullet kunne fungere som ynglested for stor vandsalamander. Omkring 50 cm næringsrigt mudder og tørvebund er oprenset og vandhullet er efterladt med tørvejord på siderne og gråt sandholdigt ler i bunden. Der blev fundet en række mindre dræn ved oprensningen og alle blev afbrudt. Vandkvaliteten er meget fin efter oprensningen og vandhullet fremstår med en varieret flora der er spiret frem fra frøpuljen. Stor vandsalamander er fundet ynglende i vandhullet som tegn på et vellykket resultat af indsatsen.

Vandhul 4 før (venstre) og efter oprensning (højre).

Vandhul 4 under oprensning. Opgravet materiale er fjernet fra eng med lastbil og kørt til dyrket mark ved Skibhusvej.

Erstatningsvandhul nr. 5, 6 & 7

På en tidligere dyrket mark beliggende umiddelbart nordøst for Kanalforbindelsen er der gravet tre vandhuller. Da det senere viste sig at der skulle anlægges et stort regnvandsbassin hvor vandhul nr. 5 var gravet blev vandhullet fyldt op igen. Der havde ikke indfundet sig et naturligt dyre-/planteliv inden vandhullet blev fyldt op. Ved vandhul nr. 7 blev der fundet to gennemgående dræneligninger, der sandsynligvis løber under Ejbygade fra grøfter i Strandskoven. Begge dræn er lagt omkring vandhullet i tætte rør for at undgå tilførsel af næringsrigt vand til vandhullet.

Vandhul 5 før (venstre) og efter opfyldning (højre).

Vandhul 6 (venstre og 7 (højre) under gravning.

Tidligere dyrket mark hvor vandhul 6 og 7 er gravet. Vandhul 6 kort efter gravning.

Erstatningsvandhul nr. 8

På en tidligere dyrket mark beliggende umiddelbart sydvest for Kanalforbindelsen ved Skibhusene Skov er der gravet et vandhul. Der blev fundet en række mindre lokale dræn med retning fra Ejbygade til bebyggelsen. Drænene stammer sandsynligvis fra tiden før Ejbygade blev anlagt, og har ikke længere betydning. Alle dræn blev derfor afbrudt. Bunden består af meget fugtig ler. Det vil sandsynligvis tage nogle år før en passende vegetation har indfundet sig i vandhullet.

Vandhul 8 før gravning (venstre) og kort efter gravning (højre).

Erstatningsvandhul nr. 9

Omkring 50 m fra vandhul nr.1, der blev fyldt op er der gravet et nyt vandhul på tidligere dyrket mark. Vandhullet ligger nær skovbryn af Strandskoven og omgivelserne er planlagt tilplantet med løvtræer. Der blev fundet to dræne med tilløb til vandhullet. Der var desværre en højdeforskel på omkring 50 cm på de to rør. Det lavere af de to rør løb ind i den sydlige ende af vandhul 1, mens det højereliggende rør løb ind i den vestlige side af vandhul 1. For at få vandet til at løbe i én ledning fra den sydlige ende af vandhul 9 til brønden nord for vandhul 1 er der lagt en ny ledning fra vandhul 9 til brønden. Det var nødvendigt fordi det lavestliggende rør kun er halvt så stort som det højereliggende og dermed ikke kan tage vandet fra dem begge.

Vandhul 9 kort efter gravning (venstre). To tilløb af dræn blev fundet og lagt rundt om vandhullet (højre).

Det er vigtigt at holde god afstand til vandhullet med tilplantning af træer for at undgå senere skygning af vandfladen. Når der ryddes træer i Strandskoven nær vandhullet, vil det være meget værdifuldt at efterlade kvasbunker, også indeholdende større stammer og stød som skjul for salamandre. Bunden i vandhullet består af ler og det forventes at vegetationen vil indfinde sig langsomt i vandhullet.

Erstatningsvandhul nr. 11

På et udyrket smalt areal mellem Strandskoven og kanalforbindelsen er der genskabt en gammel opfyldt mergelgrav. Der blev fundet en drænbrønd med tre tilløb. Ét fra Skibhusvej, ét fra den sydlige del af skoven og ét fra den nordlige del af skoven. Drænene blev lagt udenom vandhullet i tætte rør, og der blev sat en ny brønd. Drænene løber sandsynligvis videre under Ejbygade.

Vandhul 11 før gravning.

Vandhul 11 under gravning (venstre) og ny drænbrønd med tre omlagte drænrør (højre).

Bunden består af ler, men der har tidligere været et vandhul på stedet. Vegetationen vil derfor indfinde sig rimeligt hurtigt. Placeringen af vandhullet er ideel ved skov, som er levested for stor vandsalamander, og ganske nær planlagte faunapassager under Kanalforbindelsen. Et ynglested placeret lige i nærheden af faunapassager øger chancen for spredning af salamandre under Kanalforbindelsen.

Vandhul 11 kort efter gravning.

August 2010

Niels Damm